

СВАБОДНЫ САЛІГОРСК

Заснавана ў верасьні 2006 | Выдаецца клясычным правапісам

ЧАЛІЙ СВАБОДЫ

старонка 6

ЛУКАШЭНКУ Ў ЗҮРПУ

**Шэсьце на Дзяды
шлях да Незалежнасці**

Курапаты – урочышча пад Менскам, амаль ніяк не абазначанае. Дзесяткі крыжоў у ціхім лесе, фашистыўскія надпісы вандалаў каля ўваходу. А месца для Беларусі гісторычнае. Каляйкоўскі камуністы паходзілі там надзеі на дзяржаўную Незалежнасць і нацыянальнае Адраджэнне, забіўшы сотні тысяч чалавек. Значная частка з памерлых – наўкуоўцы, літаратары, даследчыкі, палітыкі. Адным словам – эліта нацыі, тыя, хто прадвызначае далейшы лёс краіны.

Дзеяньні савецкіх уладаў былі накіраваны на вынішчэнне беларускай нацыі. Расстрэлы і арышты не былі выпадковасцю ці абрүнтанай неабходнасцю, як часам пішуць у цяперашніх школьніх падручніках. Гэта была мэтанакіраваная палітыка русіфікацыі ці стварэння аздзінага рускамоўнага савецкага народа.

2 лістапада 11:00

Маскоўская (Усходнія) могілкі.
Шэсьце да Курапатаў

Дзяды
традыцыйнае шэсьце

працяг на старонцы 5

ЯШЧЭ АДНУ ШКОЛУ

Сытуацыя вакол зьяўлення новай навучальнай установы ніколі не была празрыстай.

Яшчэ напачатку 90-х быў закладзены фундамент новай, 13-й па ліку, сярэдняй школы. Ці праз магічнасць лічбы, ці праз безадказнасць чыноўнікаў, будоўля не была скончана, а на тым месцы ўжо ўзвядзена некалькі жылых дамоў....

старонка 4

**ХТО ЗЬБІВАЕ
ПРАВААБАРОНЦУ?**

9 каstrychnіка зноўку напалі на салігорскую праваабаронцу Яну Полякову. Адбылося гэта ў яе пад'яздзе.

Жанчына вінаваціць ва ўсім супрацоўнікаў міліцыі. Улады сцвяржаюць, што гэта бытавыя непаразуменыні з суседзямі.

старонка 3

АДЗІН ДЗЕНЬ

Затрыманьні, суды, мова, рэлігія ды пропагандысцкі штамп пра заляжнасць ад “вялікіх дзядзяў” – першае, з чым асацыюеца вобраз маладафронтата ў грамадстве.

Наш карэспандэнт правёў адзін дзень з Хрысьцінай Самойлавай, актыўісткай салігорскага Маладога Фронту.

“Першыя ўражаныні – модніца, тусоўчыца, але ніяк не чалавек, які займаецца грамадzkай дзейнасцю, прычым стала і сур’ёзна. Яна разбурае некаторыя стэрэатыпы пра беларускіх апазыцыйнераў...”

старонка 7

РЭСТАРАН ДАЖЫНКІ

Супчык дыетычны «Стабільнасць»

Катлеты рубленыя “Сялектарная нарада”
Vip-дэсэрт “Аграсэкс”

старонка 8

АЛЬТАЙИЕ

Гісторыя са зьбіцьцём Яны Паляковай (старонка 3) падштурхнула нас высьветліць меркаванье салігорцаў адносна працы мясцовай міліцыі.

Як вы ацэнъваеце працу салігорскай міліцыі?

апытвае Хрысьціна Самойлова

Ніна, 62 гады, Пенсіянэр

Яны робяць шмат добра. Але часта бывае так, што людзей беспадстаўна затрымліваюць. Саджаюць на суткі. Напрыклад, выпіў крыху – ужо ў высьвяразвялінік вязуць. Так ня трэба, калі нармальна на нагах стаіць.

Таіса, 56 год, Інжынэр

Дзякую ім за тое, што па гораду можна спакойна хадзіць ноччу. Агулам, нічога дрэнага сказаць не магу, але хацелася б, каб больш увагі надавалі парадку ў дварах і грамадzkіх месцах. Бо ля маяго пад'езду штовечар зьбіраецца пьяная моладзь і міліцыя нічога з гэтым ня робіць.

Барыс, 46 год Супрацоўнік "Белкалія"

Гэта іхная заслуга, што я за сабе і сваіх дзяцей не хвалуюсь. Ведаю, што яны пад надзейнай аховай, бо нашай сям'і міліцыя не раз дапамагала.

Аляксандр, 43 гады

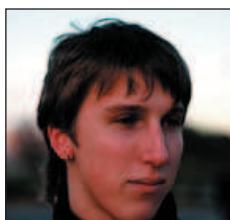
Рабочы

Усе залежыць ад паводзін чалавека, які зь імі кантактуе. Калі ты на міліцыю будзеш кідацца і абражаш, натуральна яны да цябе нармальна ставіцца ня будуць. І не апошнюю ролю грае стан пачынальника канфлікта. А міліцыянты такія ж людзі.

Алесь, 19 год. Студэнт

Шматчуў ічытаў пра апазыцыянераў, якіх садзліў затрымлівалі незаконна. Гэтага, Казуліна, асудзілі. Яшчэ і сам сутыкаўся, знаёмыя "траплялі" – затрымлівалі, разъбіralіся, пратаколы розных складалі.

Валеры, 55 год Пенсіянэр

Калі парабаць з тым, што рабілася некалькі год, то зараз яны паводзяць сябе больш прыстойна і цывілізавана. Раней нават не адчувалася, што міліцыя існуе і выконвае ахоўвае нас.

Алена, 16 год. Школьница

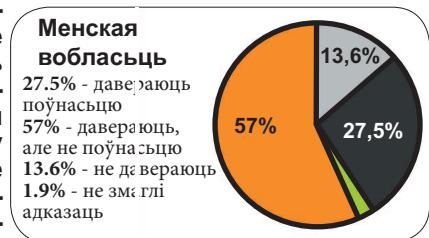
Я ацэнъваю дзеяньніцаў міліцыі высока. Усё робяць правільна. Вось і канцэрт на свята гораду быў добра організаваны. Не было ніякіх боек, пьянак. Я асабіста задаволена.

Ступень даверу

Мы ўжо звыкліся да таго, што афіцыйныя статыстычныя дадзеныя ў нашай краіне не заўсёды адпавядаюць рэчаіснасці. Звязана гэта з памненнем адказных службоўцаў стварыць выгоднае уладам бачаньне сітуацыі, хоць бы на паперы. Аднак нават яны часам ствараюць на вельмі станоўчы малюнак. Калі ж улічваць прыліскі, дык сітуацыя будзе выглядаць зусім не прыглядна.

Нават па афіцыйным дадзеным цалкам давяраюць беларускай міліцыі толькі 38%. У менскай вобласці гэты паказык увогуле складае усяго 27,5%.

ЧУЛІ АД КРУТКІНА

Сусьветны крызіс ужо ў Салігорску

Не так даўно съвет ускальных-най эканамічны крызіс. Некалькі буйных амэрыканскіх банкаў сталі банкротамі, цалкам авваліліся інвестыцыйныя і інвестицыйныя (звязаныя з нерухомасцю) рынкі.

Нестабільнасць вядучай сусьветнай эканомікі спарадзіла падзеньне фондавых рынкаў у Эўропе, Азіі і Рэспубліцы. Газеты і часопісы пачалі выходзіць з загалоўкамі: "Ці вытрымае съвет яшчэ адну амэрыканскую авантуру", "Як захаваць гроши падчас фінансавай буры" і г.д. Абвал сусьветнай фінансавай сыстэмы ня можа не адбіцца на Беларусі дабрабыце салігорцаў у прыватнасці. Прэзыдэнт ужо даручыў змагацца з ім супрацоўнікамі КДБ. Ужо зараз узнікаюць цяжкасці з атрыманнем крэдытаў на набыццё аўто ці пабудову жыльля. А некаторыя замежныя банкі спынілі выдачу замежнай валюты. Натуральна, што на гэтай глебе ў Салігорску пачалі ўзыніць адпаведныя чуткі – маўляў, у 2009 годзе істотна падвысіць працэнтныя стаўкі на крэдытах пад будаўніцтва і адпаведна скроціцца аўтамабільныя аўтоцэнтры. Салігорцы занепакоіліся аб tym, ці не адбывацца гэта на колькасць будуючыхся кватэр.

Супакоіць гараджан узяліся супрацоўнікі ДСК: "Мы наогул мала што ведаєм пра эканамічны крызіс, ну а на колькасць будуючых жыльых дамоў гэта дакладна аніяк не паўплывае. У наступным годзе, напрыклад, колькасць "здаваемых" кватэр толькі павялічыцца".

Алесь Адкруткін

Дашлі навіну праз SMS
8 (029) 7530142

Ад рэдакцыі

Зьвяратамся да Цябе, паважаны чытач. Без Тваёй актыўнасці наша газета ня будзе такой цікавай і актуальнай. Мы чакаем ад Цябе лістоў з прапанаванімі і заўвагамі па нашай працы, чакаем Вашых навінаў і цікавых паведамленняў.

Звязацца з рэдакцыяй вы можаце пра пошт, тэлефону і Інтэрнэт. Кантакты глядзіце на апошнюю старонку газеты.

Фотофакт

Па ўсёй рэспубліцы і ў многіх краінах сьвету 16 чыслу кожнага месяца адбываюцца акцыі салідарнасьці з палітрэп-рэсаванымі ў Беларусі. І Салігорск тут не выключэнне. Традыцыйна ў гэты дзень на галоўнай плошчы гораду выйшли людзі з партрэтамі зыніклых грамадзкіх дзеячаў у руках.

Хто зьбівае праваабаронцу?

9 кастрычніка зноўку напалі на салігорскую праваабаронцу Яну Палякову. Адбылося гэта ў яе пад'ездзе.

“Падышоў, ўдарыў мяне па патыліцы і сказаў: «Сука, калі ты не заіхнеш, то гэта апошняе папярэджаньне!». Схапіў мяне за валасы і ўдарыў скроноўню ці то аб дзіверы, ці то аб вяринік...”, - распавяла жанчына ў інтэрвю Радыё “Свабода”. Пасля яна выклікала “хуткую дапамогу”, а з траўмапункту яе заборалі ў міліцыю, каб напісаць заяву аб нападзе. У пастарунку жанчыне стала кепска, але ж выйсці на сувязе паветра міліцыянты ёй не далі: “Ён мяне схапіў за кофту і так штурхнуў, што я апынулася на падлозе. Моцны бульзі хрыбетніцы.”

Гэта ўжо другі падобны выпадак за апошні час. 30 жніўня, калі на сьвяткаваньне дня гораду прыяжджаў Аляксандар Лукашэнка, Яну Палякову беспадстаўна застрывалі ў цэнтры і даставілі ў міліцыйскі пастарунак. Тады таскакса не абылося без рукапрыкладства з боку міліцыянтаў. Жанчына зафіксавала ў бальніцы пабой і зьеврнулася ў праукратуру. Але ж, як гэта звычайна бывае ў справах з палітычным адценнем, атрымала адмоўны адказ. Дзяржаўная прэса адкідае палітычны падтэкст нападаў і кажа пра бытавы непаразуменнямі праваабаронцы з суседзямі. Некаторыя прадстаўнікі міліцыі ўкосна пацівярджаюць магчымасць пазапрапановых дзеяньняў, бо “мы надзеляныя правамі «трогаць» людзей, мы карны ворган”, забываючыся пры гэтым аб правах асобы і вяршэнстве закона.

Алесь Міхалок

Гісторыя з працягам

Збылой рэдактаркай газеты “Шахцёр” Вольгай Капцэвіцкай, асуджанай за крадзеж бюджетных сродкаў на 1,5 гады, судзяцца яе бытвая су-працоўнікі.

Дзымітры Абрамычаў, былы адказны сакратар газеты, зъяўляўся галоўным сведкам у судовым працэсе супраца свайго галоўнага рэдактара. Дзякуючы яго съведчаныям былі выкрыты крадзяжы Вольгі Капцэвіцкай і вынесены адпаведны прысуд, які абавязваў адхіліць яе ад займанай пасады. Аднак кіраўніцтва выканкаму рашэнне суда на выканала і злачынца працягвала незаконна кіраваць рэдакцыяй. Будучы пакінутай на сваім месцы “рэдактарка” пачала перасыльд супрацоўнікай, якія съедчылі супраць яе ў судзе. Так вымушана была звольніцца маці дваіх дзетак загадчык аддзелам па сацыяльнім газеты Варвара Чаркоўская. Абрамычава, як асабістага ворага, Капцэвіцкая звольніла па артыкуле з адпаведным записам у працоўную

кніжку. Дзімітры з рашэннем незконнай

рэдактаркі не пагаджаецца, лічыць сваё звольненне непрыкрытай помстай Капцэвіцкай і ўжо некалькі месяцаў дамагаеца аднаўленыя сваіх правоў у судзе.

У верасыні Капцэвіцкую раптоўна зъянялі з пасады рэдактаркі “Шахцёра”. Абылося гэта адразу пасля выступу Ларысы Насановіч, кандыдата ў дэпутаты ад дэмакратычнай апазыцыі, на тэлебачаныні, пад час якога была адкрыта агучана гэтая брудная гісторыя.

На жаль, казаць пра хэпіэнд зарана. Як паедаміяюць нашы крыніцы ў выканкаме, “зьверху” быў адданы прыказ уладкаваць Вольгу Капцэвіцкую ў Беларуськалій на пасаду з заробкам на меншым за акалод рэдактара газеты “Шахцёр”.

Алесь Міхалок

АБ УСІМ ПАТРОХУ**“Да нас няма нікому справы”**

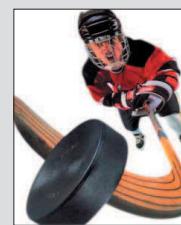
Ён сядзеў у інвалідным вазочку на перакрыжаваныні вуліц Леніна і Чыгуначная і плакаў ад свайго бясьсільля.

“Нікому да нас справы няма. У двары перад пад'ездам тратуарныя пліты ляжаць “дыбам”. Куды толькі не зъяўтраўся, каб іх аблалі нармалёва. Адказ стандартны: “Пачакайце, не да Вас”. А вакол плякаты — “Пабудуем горад-сад”. Дрэнна, што для некаторых гэты горад-сад застаемца непралазным”, - сказаў у гутарцы з журнalistам газеты “Інфа-Кур’ер” 62-гадовы інвалід-вазочнік з Салігорску.

Вяртаем традыцыі

Адміністрацыя Салігорску абавязвае працаўнікоў гарадзкіх прадпрыемстваў да прымусовых сельскагаспадарчых працаў.

Як паведамляе сайт saligorsk.org адпаведнае рашэнне выканкаму было даведзена да кіраўніцтва практычна ўсіх прадпрыемстваў гораду. Паводле загаду работнікі прадпрыемстваў, як у “добрая” савецкія часы мусяць дапамагчы калгасам ва ўборцы ўраджаю. У прыватнасці людзей накіроўваюць на ўборку буракоў.

Свой хакейны клуб

Вялікі хакей вельмі хутка прыйдзе і ў сталіцу шахтароў, паведамляе “Электронный Солігорск”.

Па непацверджанай пакуль інфармацыі, менскае

“Дынама”, якое выступае ў Кантынэнтальнай хакейнай Лізе, хутчэй усяго, створыць уласны фарм-клуб, які будзе базавацца ў Салігорску.

Адбылося гэта павінна на працягу 2009 году. Асноўнай задачай клубу, акрамя ўдзелу ў Чэмпіянаце Беларусі, стане падрыхтоўка гульцоў для ўдзелу ў чэмпіянате КХЛ.

Пропанова грамадзняй

Жыхары гораду зьеврнулісь да Аляксандра Рымашэўскага з пропановай увесці штотыднёвы Дзень беларускай мовы ў рыйвыканкаме.

Салігорцы абапіраюцца на аналагічную ініцыятыву ў Берасьці і падкрэсліваюць у звароце, што “беларуская мова ўжо сёньня ёсьць знакам элітарнасці”, а контактаваньне з наведвальнікамі па сродках роднай мовы “засьведчыць жаданье чыноўнікаў рабіц крокі насустречі” і “створыць новыя магчымасці ў прафэсійным і духовым развязвіцці”.

паводле САЛІГОРСК.org, Электронный Солигорск, Інфа-Кур’ер

Салігорск патрабуе ячшэ адну школу

Ячшэ напачатку 90-х быў закладзены фундамент новай, 13-й па ліку, сярэдняй школы. Ці праз магічнасць лічбы, ці праз безадказнасць чыноўнікаў, будоўля не была скончана, а на тым месцы ўжо ўзвядзена некалькі жылых дамоў....

Мы працягваюм друкаваць артыкулы на сацыяльныя тэмы, хвалючыя кожнага салігорца.

Ды і сітуацыя вакол звязулення новай навучальнай установы ніколі не была празрыстай.

Закінутая будоўля стала месцам збора мясцовых алькаголікаў, наркаманаў, а будаўнічыя матэрыялы, са сьведчаньням жыхароў суседніх гмахаў, вывозіліся ноччу ажно грузавымі машынамі.

Незадаволенасць салігорцаў і відавочная патрэба ў новай школе ўвесь час была тэмай спекуляцыі. Напрыклад, праўладныя кандыдаты ў парлямэнт у 2004 абяцалі выпраўіць становішча, як колішні мэр гораду Ганна Лаўрукевіч, якая цяпер абараняе народныя інтэрэсы ў парляманце апошняга склікання.

Была і яшчэ адна гісторыя, непасрэдна звязаная са школай №13. У 2001 годзе буйнейшая незалежныя выданыні паведамлялі пра беспрэцэнтны выпадак у шахцёрскім горадзе.

Тады каля тысячы школьнікаў паставілі свае подпісы пад зваротам да презыдента з просьбай вырашыць праблему недастатка навульных установаў і паўплываць на "замарожаную" будоўлю новай школы.

Рэакцыя, са словаў адной з арганізатарак кампаніі, журналіста Ларысы Насановіч, была імгненнай: "Ужо на наступны дзень на падпісантаў пачалі аказваць ціск: выклікалі да дырэктараў, былі гутаркі з прадстаўнікамі КДБ і выклікі ў прокуратуру". Прадстаўнікі мясцовай улады настойвалі на tym, што і подпісы быў падроблены. Ды і пасля "прафіляктычных" размоў колькасць пакінуўшых подпіс істотна зменшылася. Школьнікі ж, не спынілі змаганьне за сваё права на адукацыю ў цывілізаваных умовах, і арганізоў-

валі масавыя раздачы ўётак з нагоды ўзынішай праблемы. А бацькі навучэнцаў у сувязі з цікам, распачалі збор подпісаў у абарону школьнікаў – у выніку каля тысячы подпісаў было перададзена ў выканкам. Адказ быў аналагічны – подпісы ня могуць быць прынятымі за сапраўдныя.

Варта нагадаць, што і з боку ўлады былі зроблены пэўныя заходы. Ганна Лаўрукевіч была выклікана да Аляксандра Лукашэнкі ў сувязі са зваротам. Таксама была мэрка плаабяцала сітуацыі выпраўіцца. А дна-чансава

адукацыі нам паведамілі, што новая школа патрэбна: "Колькасць насельніцтва расце, расце і колькасць жыхароў школьнага ўзросту. Тому пытанье застаецца адкрытым. Будуецца новы мікраараён. Мае быць пабудавана і новая школа, іншыя аб'екты сацы-

яды на я
с ф э р ы ,
дзіцячыя
садкі, на-
прыклад".

Дарэчы,
з г о д н а
з гене-
ральным
п л я н а м
забудовы
Салігор-
ска, школа
мела быць

адкрыта замест гандлёвых кропак рынка "Старавак-зальны". Галоўны архітэктар гэтую інфармацыю не пацвердзіла: "Першы раз чую! Такіх плянаў не было. Новая школа зараз не патрэбна.

Так гаворыць
у адзы-

будаўніцтвам новай школы нагадвае аналагічную з паліклінікай. У абодвух, незразумелую пазыцыю займаюць чыноўнікі, адмаўляючы відавочна і дзейнічуючы не ў інтэрэсах салігорцаў. Цікава і тое, што насыпех збудаваная "Салігорск-арэна" безумоўна

неабходна гораду, але замінае і іншых важным сацыяльным проектам. Жа рэтаўлівая тэза "Не лядовы

палац для гораду, а горад для лядовага палацу" набывае сэнс і зъмест.

А беларуская школа, і ў прыватнасці салігорская, мае безыліч праблемаў. Рэформа скіраваная на скарачэнне выкладаемай інфармацыі не вырашыла пытанье з прывабнасцю і прэстыжнасцю настаўніцкай працы, якасцю матэрыяльна-тэхнічнай базы. Тое адбіваецца і на агульным узроўні адукцыі, і на недахопу кадраў. А вось адсутнасць новага будынку школы адбіваецца на перанасычанасці ўжо існіх. У 3-й ці 1-й школах пытанье арганізацыі навучальнага пракэсу стаіць вельмі востра. Адсутнасць патрэбнай колькасці настаўнікаў і вялікая колькасць навучэнцаў да зваляюць належным чынам выконваць толькі мінімальная патрабаваныні.

"У школе зараз дзеци навучаюцца ў трох змены. Зараз 5 класаў у паралелі, некалькі год таму было 8. На паўтары тысячы навучэнкаў толькі настаўніка гісторыі, якія выкладаюць па трох предметах. І два выкладчыкі фізyczнай культуры" – гаворыць навучэнец школы №3 Андруш Тышына.

Адмыслуць мяркуюць, што эфектыўныя заходы змогуць прапрымаць толькі людзі, датычныя да сферы адукцыі, а не наменклатурныя функцыянеры.

Іван Шыла

з абыяннямі на салігорскім тэлевізійным канале пачалі звязуляцца рэпартажы пра мясцовых дэмакратычных актыўісташт, выступіўшых арганізатарамі кампаніі.

Шум вакол праблемы школы №13 пытанье аб неабходнасці новай установы не зьяўляў і яно не губляе адукацыйную сённяня. У адзыдзеле

адукацыі. Калі яны нам паведамяць, то мы абавязкована зреагуем і ўнясем у плян".

Вядома і тое, што на месцы былога рынку ўжо два месяцы функцыянуе лядовы палац.

Непаразуменіні паміж адзыдзеламі, якія месцяцца ў адным будынку, дзівяць. А сітуацыя з магчымым

Шэсьце на Дзяды – Шлях да Незалежнасці

Дзень 30 каstryчніка 1988 году ўвайшоў у гісторыю Беларусі. Тады адбылося першае шэсьце да Курапатаў, тады ўпершыню за паўстагодзьдзя быў узянуты бел-чырвона-белы сцяг. Па-рознаму ацэнъваюць падзеі тых часоў гісторыкі і грамадзкія дзеячы, але большасць пагаджаецца - менавіта Дзяды сталі адпраўноў кропкай беларускай Незалежнасці.

Масавы перасъед іншадумсва, карнья атрады і агульны страх, здавалася б, не пакідалі шанцаў на зьяўленні нацыянальна-арыен-

нага цэнтра Менска.

Пераломным момантам і выбухам у съядомасці беларусаў стала публікацыя артыкула Зянона Пазняка пра

значыў напрамак разьвіцця адрозных гурткоў і суполак па ўсёй краіне, стаў цементуючым элементам для агульна-беларускага руху і паўплываў на мысленіне соцені тысяч чалавек. Са

словам самага Пазняка: "У 1987 годзе маладёвія беларускія арганізацыі ладзіць першыя мітынгі ў Менску. У канцы сінегня гэтага ж года ў Палачанцы пад Менскамадобойтася першы сойм маладёвых суполак. Менавіта

ў маладёвым асяроддзі было паставлена пытаньне аб легалізацыі беларускіх нацыянальных сымбаляў: Пагоні і бел-чырвона-белага сцяга. А пасля выяўлення Курапатаў пытаньне аб стварэнні Народнага Фронту павісла, як кажуць, у паветры. Стала зразумела, што Фронт узьнікне."

Дзень 30 каstryчніка 1988 году ўвайшоў у гісторыю Беларусі. Тады адбылося першае шэсьце да Курапатаў, тады ўпершыню за паўстагодзьдзя быў узянуты бел-чырвона-белы сцяг. Па-рознаму ацэнъваюць падзеі тых часоў

10 тысяч беларусаў выйшлі на першую масавую акцыю. Сярод удзельцаў былі і пісьменнік Уладзімер Арлоў, перакладчык Віталь Сёмуха, мастак Але́с Марацкін. Лю-

Шэсьце ў Курапатах (2006г.)

Палявы мітынг ля Курапатаў, неўзабаве пасля першага за апошнія 40 год узьніцца бел-чырвона-белага Сцяга (30 каstryчніка 1989г.)

таваных рухаў ці групаў моладзі, навукова-гістарычных дасьледваньняў ці нават думак. Асобныя групоўкі, якія змагаліся ў Беларусі супраць камуністычнага ладу, былі на-канаваны на зыншчэнні.

Але сітуацыі зьмянілася ў сярэдзіне 80-х гадоў, з пачаткам "перабудовы". Некаторыя, забароненныя раней, публікацыі зайлі шанец пабачыць сьвет, пачалася реабілітацыя рэпрэсаваных і з'явіліся сотні нефармальных гурткоў, аўяднаньняў. З часам нацыянальны рух пачынаў набываць форму, быць больш пазнавальнім і упływowым. Вярталіся традыцыйныя беларускія сцвяты, зноў загучала родная мова, моладзь арганізоўвала імпрэзы, канцэрты па ўсёй краіне. Памкненіне мець уласную дзяржаву пачало набываць і выразны антыкамуністычны зъмест, ладзіліся першыя пратэстныя акцыі: супраць выкідаў адходаў у рэкі, зыншчэння гістарыч-

жахлівия забойствы на ўскрайках Менску, ва ўрочышчы Курапатаў. Безумоўна, тады ўжо гаварылі пра лягеры "съмерці" у Сібіры, але па выніках

Усталяванье Крыжа Пакуты ў Курапатах (29 каstryчніка 1989г.)

раскопак Пазняка высьветлілася, што сотні тысяч нашых суайчыннікаў былі забітыя тут, на нашай зямлі, зусім побач. Новыя факты далі той патрэбны штуршок, які вы-

гісторыкі і грамадзкія дзеячы, але большасць пагаджаецца - менавіта Дзяды сталі адпраўноў кропкай беларускай Незалежнасці.

У Дзень памяці продкаў

дзі ішлі на шэсьце, першае і беспрэцэнтнае, на ведаючы, якое можа быць рэакцыя ўладаў.

"Да ўсходніх могілакаў сцягнулі мноства тэхнікі, якой менчукі яшчэ ніколі ня ба-чылі. Там было шэсьць вадамётных ваенных машын з вадзянымі гарматамі, машыны сувязі з рацыямі, мноства вялізных глухіх машынаў з закрывающимі вонкі, аўто-бусы з байцамі ў плястыковых касках. Курапатаў таксама быў абкружаны міліцыяй са шчытамі і з гумовымі палкамі. І хоць быў выходны дзень, 30 каstryчніка працавалі суды і пракуратура." - гаворыць адзін з арганізатораў жалобнага шэсьця Зянон Пазняк.

У той дзень было арыштавана больш за 70 чалавек, але брутальнасць уладаў не магла стаць падмуркам для перамогі. Выбух агрэсіі савецкай сістэмы толькі зъяднаў людзей, паскорыўшы стварэнне Беларускага Народнага Фронту, які напачатку 90-х гадоў выка-наў грандыёзнную палітычную і культурную місію - дамогся дзяржавай Незалежнасці Беларусі пад нацыянальнымі сымбалямі.

2 лістапада ў Менску зноў пройдзе традыцыйнае шэсьце да Курапатаў. Сёлетнія "Дзяды" 20-я па ліку. І гэтым разам ушанаваць памяць бязвінна забітых прыйдуць тысячи чалавек.

Яўген Красноў

Паўгады без санкцый Лукашэнка цяпер можа ездзіць у Эўропу

Эўразвяз прыпыніў віавыя санкцыі супраць Лукашэнкі й шэрага іншых беларускіх чыноўнікаў. Ці выкарыстае беларуская ўлада гэтую магчымасць наладзіць стасункі з Эўразвязам ці будзе наўпраст спрабаваць "кінуць" Эўропу на гроши?

З 41 асобы, якія ўваходзілі ў сілі неўязных у Эўразвяз, засталіся пяцёх у Еўропу чиста тэх-

на - Лідзія Ярмошына, Уладзімер Навумай, Віктар Шэйман, Дзымітры Паўлючэнка і Юры Сівакоў. Старшыню Цэнтравыбакаму Лідзію Ярмошыну ў эўрапейцы вінаваціць у

недэмакратычным характэрам выбараў. А міністар лёгкі зь беларускай уладай. А пра што? Да шмат пра дзімер Навумай і іншыя асобы застаюцца падазраванымі ў зынікненні апанэнтаў улады Віктора Ганчара, Юр'я Захаранкі, Анатоля Красоўскага і Зымітра Завадзкага.

На думку Эўразвязу, ма-

нічна перашкаджала дыя- тары выбараў. А міністар лёгкі зь беларускай уладай. А пра што? Да шмат пра што. Напрыклад пра новую геапалітычную ситуацыю, якая скла-

лася пасля нядыўнай вайны на Каўказе, і пра новую ролю ў ёй Беларусі. Ці пра прыватызацыю, за ўдзеле ў якой зацікаўленая Эўропа, і ва ўдзеле Эўропы, у якой

зацікаўленая беларускія ўлады, каб ўраўнаважыць занадта цяжкую хватку расейскіх "братоў". Як паказаў час Эўропе ѹ беларускаму кіраўніцтву ёсьць пра што пагаварыць. На думку Зянона Пазняка чакаць, што гэтае рашэнне не прынясе імгненны вынік варта, але, паводле яго, гэта можа паспрыяць зъмене інтарэсаў кіроўнай намэнклятуры, больш шчыльныя супрацы з Эўропай. «Чым больш будзе контактаў з Эўропай, тым менш мы будзем залежныя ад Масквы» — лічыць палітык.

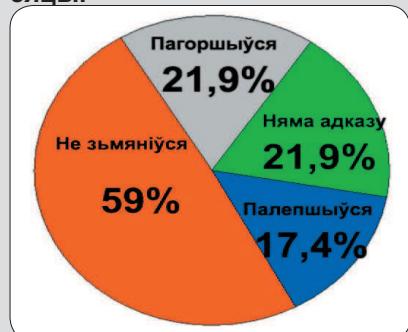
«Беларусізацыйная шумару»

Дзень беларускай мовы будзе ўведзены ў ідэялагічным упраўленьні Берасцейскага аблвыканкаму.

Чыноўнікі абяцаюць, што адзін раз у тыдзень будуть размаўляць з наведнікамі і між сабой выключна па-беларуску. "Я, як чыноўнік, а таксама мае супрацоўнікі не жадаюць выглядаць ідыштамі, калі на роднай сакавітай мове ня здольныя адказаць," — заявіў кіраўнік ідэялагічнага упраўленьня аблвыканкаму Аляксандар Рагачук.

«Лічба шумару»

Толькі 17% беларусаў лічаць, што іх матэрыяльны стан палепшчыўся за пошнія трох месяцы.

Па выніках сацыяльягічнага апытаўніцтва НІСЭПД

«Цытата шумару»

«А іначай абавязкова пайшла б на Каstryчніцкую плошчу»

Святлана Ходан прыляцела ў Менск на наступны дзень пасля выбараў. І паскардзілася на тое, што раней выбрацца не удалося: «А іначай абавязкова пайшла б на Каstryчніцкую плошчу».

«Антыадзеся шумару»

Беларускую АЭС пабудуюць у Астравецкім раёне Гарадзенскай вобласці.

Гэта ўсяго ў 20 км да мяжы Эўразвязу і ў непасрэднай блізіні да багатай экасыстэмы: да ракі Вілі 6 кіляметраў, да Сарачанскіх азёраў — 14, да Сьвіры — 19, да Нарачы — 40. А могільнік для радыёактыўных адкіду мяркуеца стварыць у радыюсе 30 км ад будучай АЭС.

Паводле Інтэрнэт-СМИ

TUT.BY

Фота www.tut.by

Падтрымаць зборную Англіі ў Менск прыехала каля трох тысяч ангельскіх балельшчыкаў. У чаканьні матчу большасць з іх акупавалі вулічныя піўбары, якія яны завесілі нацыянальнымі брытанскімі сцягамі вялікіх памераў. Цікаўна, што акрамя балельшчыкаў у Беларусь прыехалі і ня менш экзатичныя брытанскія паліцэйскія.

Адзін дзень з маладафронтайцам

Затрыманыні, суды, мова, рэлігія ды прапагандысцкі штамп пра за- лежнасьць ад “вялікіх дзядзяў” – першае, з чым асацыюеца вобраз маладафронтайца ў грамадстве.

Пазнаёміца зъ сябрам, а лепш сяб- роўкай, Маладога Фронту хацелася даўно. Даведаць хто тыя рамантычна абламяваныя постасі, якія ідуць у першых шэрагах на масавых акцыях і стала закідаюць улёткі ў маю паштовую скрыню.

Дзяячыны ў “МФ” ёсьць. Прыгожыя. Хрысьціне Самойлавай 17 год, скончвае сёлета школу. Першыя ўражаныні – модніца, тусоўшчыца, але ніяк не чалавек, які займаецца грамадzkай дзейнасцю. Яна разбурае некаторыя стэрэатыпы пра беларускіх апазыцыйнэраў, як маргіналаў, жывучых у сваім асобным “палітычным” съвеце. Наадварот, болей Хрысьціна хоча гаварыць пра школу, сяброў, вандроўкі. Палітычныя навіны ёй не цікавы і ў іх дзяячына асабліва не разбіраецца. Культурныя імпрэзы ды нейкія нестандартныя акцыі, звязаныя, напрыклад, зь Днём сль. Валянціна – іншая справа.

Дзень пачынаеца з гарбаты і нежаданьня ісці ў школу. Але на заняткі не спазніяеца.

“У мінульым годзе часам нават прапускала заняткі. А сёлета можа толькі адзін урок”-хваліца маладафронтайца. Пасыля школы - урокі, заданыні па рэпетытарству, паглядзець MTV. Нічога незвычайнага ці выдаючага нейкага “маладафронтайца”. “Дык і нічога дзіўнага,

бо мы не арганізацыя ў правільным сэнсе гэтага слова. Хутчэй тусоўка з супольнім інтарэсамі. Ня маєм нейкіх вызначаных графікаў працы і штосэкунднай “самаахвярнай” дзейнасці, як бывае пішуць” - съмлючыся тлумачыць Хрысьціна.

Бліжэй да 16:00 мы павольна рушым у выканкам на сустрэчу з галоўным архітэктарам Хрысьціна апавядае пра разнатайныя акцыі, затрыманыні ды і проста цікавыя моманты. нестандартныя сытуацыі. Робіцца зразумелым, што мая суразмоўца яшчэ і “вулічны баец” – амаль штомесяц ёй даводзіцца сутыкацца з затрыманынямі і судамі. Але і проста атрымоўваць штрафы маладафронтайцы не жадаюць. Хрысьціна прыгадвае, як у мінульым годзе самастойна падавалі скаргі, рыхтавалі прамовы на суд, пера- чытаючы адміністрацыйны кодэкс і прававыя дапаможнікі. Значную частку спагнаныня ўдалося скасаваць.

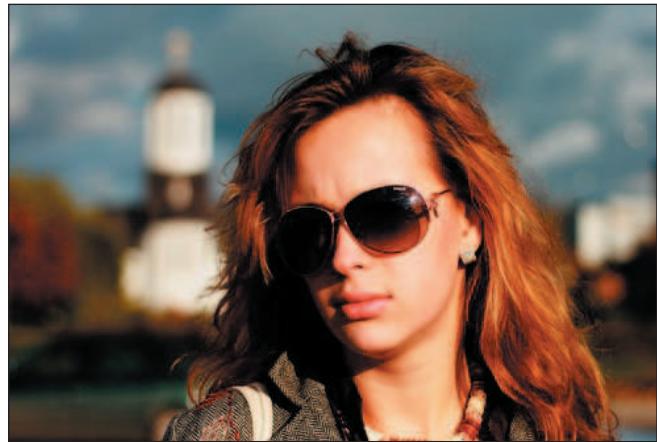
Ахоўнікі ў выканкаме вітаюцца зь юнай апазыцыянэркай, бо даводзіцца часта бачыць яе на паседжанынях камісіі па справах непаўналетніх. “Прычыны могуць быць розныя. Каралі нас за ўздел у антыкамуністычным пікеце ці антываен- ную акцыю супраць вайсковага канфлікту на Каўказе”, – гаворыць дзяячына.

Мэта сέньняшнія размовы з галоўным архітэктарам – узгадніць тэкст на памят- най шыльдзе, якую плянуеца ўсталя-

ваць на алеі ім. Янкі Купалы: у мінульым годзе “Малады Фронт” заснаваў у Салігорску алею, высадзіўши за свае сродкі 30 дрэваў. Але спд. Круглова параваіла маладзёнам звязануцца зь пісьмовым зваротам і чакаць на адказ.

Вяртаючыся дадому, Хрысьціна ро- біць некалькі званкоў: у мясцовы Палац культуры (маладафронтайцы пляну- юць арганізаваць канцэрт) ды знаёмым, ахвотным паўдзельнічаць у дабрачын- най маладафронтайскай акцыі “Беларус- кую книгу – дзесяцім”. “А зараз зьбіраем книжкі на беларускай мове для дзіцячых дамой. Два гады ладзілі такія акцыі ў Салігорску, сёлета – больш чым у 15 гарадах краіны нашу ініцыятыву падтрималі”. “Партыйных” спраў у дзяячыны сёняня больш няма. На гэтым тыдні яшчэ акцыя Салідарнасці і трэба падрыхтваць апыта- танье для газэты. Увечары Хрысьціна наведвае рэпэтытара, пасыль ў асноўным бавіць час зъ сябрамі. Цяпер ходзіць яшчэ і ў лядовы палац раз на тыдзень.

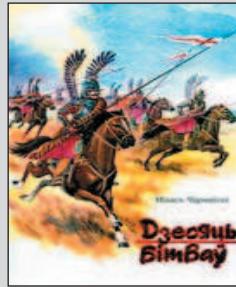
Ня ведаю, але ўражаныне незвычайнасці ці адметнасці ня складаеца: простая дзяячына, якая мае адрозныя погляды і спрабуе рэалізоўваць іх, бярэ актыўны ўздел у грамадzkім жыцці.

Чытай

Дзесяць бітваў

Чарняўскі Міхась

Кніга будзе аса- бліва цікавай для дзяцей. Некаторыя яе па- раўноўваюць з культавай кнігай Арлова “Адкуль наш род”.

Аўтар цікава апавядае пра бітвы старадаўніх часоў (ад адзінаццатага да сямнаццатага стагодзьдзя), у якіх нашыя прадзеды выявілі асаблівую мужнасць і рыцарскае майстэрства. Кніга багата ілюстраваная – мапамі, дзе паказаныя перамяшчэнні войскай, схемамі і выявамі бітваў, партрэтамі герояў, малюнкамі тагачаснай зброяi.

Армія Краёва на Беларусі Сямашка Яўген

Узорнік уключа- ны творы сучас- ных беларускіх пісьменнікаў, якія плённа пра- цуюць у жанры крымінальнага апавяданьня, дэ- тэктыва і tryle- ra.

Апроч займаўнай інтрыгі і дынамічнага сюжэту ў творах прысутнічаюць нацыя- нальныя калярыт і містычныя матывы беларускага фальклёру.

Сярод аўтараў Адам Глебус, Уладзімер Сакалоў, Мікалай Чаргінец, Тэафілія Сабоцкая,

ШУКАЙЦЕ НА КНІГІ.НЕТ

Карона Вітаута Вялікага

Гэту кнігу па- чытае беларус, паляк, рускі, украінец, літо- вец. Успрымуць неадназначна. Але не застануцца абыякавымі. Ніхто.

Дзяячыніца Арміі Краёва на Беларусі да гэтага часу фактычна “белая пляма” для нашага чытача. Пры напісаныні кнігі аўтар выкарыстаў шматлікую літаратуру, выдадзеную на Заходзе, асабліва ў Польшчы, матэрыялы архіваў. Многія прыведзены ў кнізе дакумэнты друкуюцца ўпершыню. Ахопліваюцца падзеі ад верасня 1939 г. да жніўня 1954 г. Дадзены слоўнік неразумелых слоў і тэрминаў. Для масавага чытача.

Едзем у Хмялніцкі

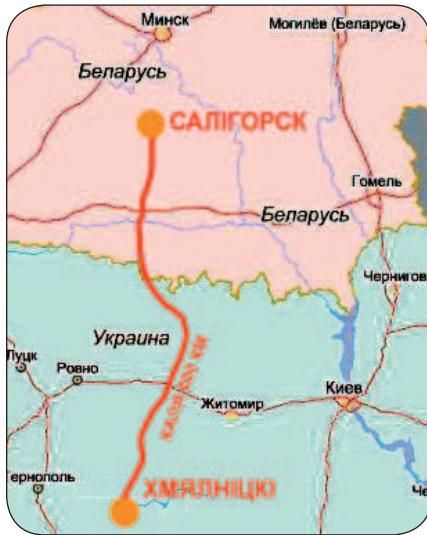
Штораз чуючы на рынку абвестку "Вазьму спадарожніка ў Хмяльніцкі" мне ў галаву прыходзіла думка стаць гэтым спадарожнікам. У рэшце думка зьдзейсьнілася.

Штотраўда, мне не прышлося выкладваць звычайнага 40-50\$ за месца ў маршрутцы, бо паездка ў "город адекватных коштав" была арганізавана нашай фірмай.

Адправіліся мы ў пятніцу а 16-й гадзіне. Уладкаваўшыся ў фатэлі сярэнекамфартабельнага турыстычнага аўтобусу, я каратаў час на прасторах мабільнага інтэрнэту. А восьмай вечара мы ўжо былі на беларуска-украінскай мяжы. Каб праехаць некалькі кіляметраў памежнага ўчастку спатрэбілася амаль 3 гадзіны. Такая "хуткасць" настрой зусім не падвышала. У рэшце мяжа засталася за спіною і мы рушылі далей. Скажу шчыры, нач у фатэлі аўтобуса на лепшы ўспамін у май жыцці, аднак а 4-й раніцы мы ўжо крохылі па знакаміту Хмяльніцкаму рынку.

Перш за ўсё вырашыў падсілкавацца. На ўстановы кшталту ждановіцкіх "Сайгонаў" не разылічвайце. Мясцовыя бабулі з клумкамі, аднак, прапануюць вам шырокі спектар мясцовай кухні. Натуральная, сэртыфікатаў і гарантый таго, што зъедзеныя вамі катлеты зроблены не са смажаных кашнянят, ніхто вам не дасі.

Задаваоліўшы страўнік пасунуўся да бясконцых прастораў гандлёвых радоў... І

адразу піра галоўнае: кошты. Кошты канешне вабяць. Асабліва беларускіх пакупнікоў, якіх там пэўна большасць.

Відавочна, што беларускі эканамічны цуд і стабільнасць не забясьпечваюць нашаму суйчынніку годнага жыцця. Вось і вымушаны братка-беларус у пошуках танных шкарпетак і бялізны ехаець за сотні кіляметраў у суседнюю "памаранчаванестабільную" Украіну. Ноңсэнс, аднак. Дзеля справядлівасці адзначу, што дабротныя тавары маюць дабротныя кошты і ў Хмяльніцкім, але ж вялікі шэраг рэчаў неабходных у жыцці кожнай беларускай сям'і абы й дзе ца разы ў два таньней чым

нарадзіме.

Натуральная, што фінальная крапкай шопінг-туру стала павальнае набыццё яе ўдзельнікамі таннага ўкраінскага алькаголю і цукерак.

Апошнім выпрабаваньнем для ўсіх было ізноў такі перасячэнне мяжы. Калі ўкраінскі памежны пераход быў пройдзены хвілін за дваццаць, дык родныя беларусы пратрымалі больш за 6 гадзін, высьвятляючы ці не вязуць бацькі сваім дзеткам лішнюю пару шкарпетка альбо панчохай.

Аляксей Валабуеў

Рэстаран "Дажынкі"

ГУМАРЭСКА

Блёгер nescerka агучыў ідэю стварэння рэстарана "Дажынкі", адмы слова для якога было створана наступнае меню.

Закускі:

Салата з агуркоў "Шклойскія світанкі"

Салат са сувежай гародніні "Электарат"

Яйкі "Нармальныя" (Чалавечыскіе)

Сухарыкі маладафронтавіцкія

Напоі:

Настойка моцная 83-адсоткавая "Лідзія"

Сок Садачок з мякацьцю Мінеральная вада "Крэдыт" (без газу)

Настойкі "Бульбашь", "Ка-

цапъ", "Хахоль", "Жыдъ" і "Пшэкъ"

Настойка 75%-ая "Аляхно"

Першыя стравы:

Супчык дыетычны "Стабільнасць"

Поліўка "Акрэсьціна"

Мачанка па-Навумаўскі

Грыбная поліўка "Лыжня"

Шчы "Саюзны" (падаюцца з хрэнам)

Суп гарохавы "Першы музыкальны"

Другія стравы:

Адбіўная па-падабедаўскі

Стэйк «Крывавая гэбня»

Піца "Саша, дзе грошы?"

Фарш смажаны "Аўтазак"

Нарэзка мясная "Выразана цэнзурай"

Капуста квашаная "Герба-

вай"

Калдуны "Дзіма і Жора" Смажаніна з птушкі "Дразды па-прэзыдэнцку"

Лапша "БТ"

Катлеты рубленыя "Сялектарная нарада"

Чабурэк "Махмуд Адалжы-дзіньжат"

Спагеци "Элігантная перамога"

Яечня ў съмятку "Жывы шчыт"

Дысэрт:

Кактэйль "Уга і Саша"

Vip-дэсэрт "Аграсэкс"

Торт "Аграгарадзкія разваліны"

Цыгарэты:

цыгарэты 'MENT' #9

Знойдзена ў Жывым Журнале

Дык падпішыся!

Каб рэгулярна атрымліваць газэту "Свабодны Салігорск" у сваю паштовую скрыню, калі ласка, паведаміце свой адрес па тэлефонах:

+375 29 3700204

+375 29 7530142

+375 29 6151046

ці на e-mail:

salihorsk@gmail.com

Вы будзеце атрымліваць газэту два разы на месяц. Падпіска аблігатная бясплатная.

Мы чакаем вашыя адрады!

Рай наведаць

ПРАВАВАЯ ДАПАМОГА!

"Беларускі Жэльскінскі Камітэт"

- абарона правоў чалавека ў РБ;
- садзейнічаныне развязвіцю праваабарончых ініцыятыў і прававой свядомасці грамадзян;
- садзейнічаныне падрыхтоўцы граматных юрыстаў.

www.bzhk.org.org

Канткаты ў Салігорску:
8 (029) 671-81-11 Vелком
8 (033) 668-04-22 МТС

СВАБОДНЫ САЛІГОРСК

ЧЫТАЙ СВАЕ!

Газэта "Свабодны Салігорск". Выдаецца клясычным беларускім правапісам. Заснавана ў верасні 2006 года.

Адказнасць за дакладнасць зъмешчанага матэрыяла насе аўтар. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаваныне аўтара і друкаваць матэрыялы дзеля палемікі.

сувязь з рэдакцыяй

Калі ў вас з'явіліся нейкія пытанні, то з'вяртайцеся да нас праз:

- тэлефоны: - e-mail:

8(029)3700205 salihorsk@gmail.com

8(029)7530142 mfsaligorsk@gmail.com

- пошту:

Менская вобласць, г. Салігорск,
а/с 66, 223710

Надрукавана накладам 299 асобнікаў